T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

RİZE İYİDERE BELEDİYESİ

2025 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2026

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 8

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 9

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 9

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 9

6. DENETİM GÖRÜŞÜ 11

7. DENETİM BULGULARI 12

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu **2**

Tablo 2: 2025 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu **3**

Tablo 3: 2025 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu **4**

Tablo 4: 2025 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu **4**

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık Seyri Tablosu **5**

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık Seyri Tablosu **5**

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler Tablosu **6**

KISALTMALAR

EKAP: Elektronik Kamu Alımları Platformu

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

LTD: Limited Şirket

ŞTİ: Şirketi

TL: Türk Lirası

TÜFE: Tüketici Fiyat Endeksi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Amortisman Ayırma İşlemlerinin Hatalı Yapılması ve Duran Varlıklar Amortisman Defterinin Tutulmaması

2. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Kullanılmaması

3. Tahsis Edilen ve Tahsisli Kullanılan Taşınmazların İlgili Varlık Hesaplarında İzlenmemesi

4. İktisadi Faaliyet Konusu Olmayan Harcamalara İlişkin Katma Değer Vergisinin İndirim Konusu Yapılması

5. Yapılandırılmış Borçların İlgili Hesaplarda İzlenmemesi

6. Kalkınma Ajansı İçin Ayrılan Payın Yanlış Hesapta İzlenmesi

7. Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutarlar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

B. Diğer Bulgular

1. Belediye Meclisince Asansör Periyodik Kontrol Ücretinin Hesaplanmasına Esas Alınacak Fiyatın Belirlenmemesi

2. Su Tesisleri Harcamalarına ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılım Paylarının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

3. Vadesi Geçmiş Vergi Borcu Durumunu Gösterir Belge Aranılmadan Ödeme Yapılması

4. Belediye Veznelerinden Yapılan Nakit Tahsilatlarda Kasa Hesabı ve Hazır Değerler Hesabının Kullanılmaması

5. Belediyenin Haczedilemeyen Gelirlerinin Ayrı Hesaplarda İzlenmemesi

6. Belediyenin Muafiyet Kapsamındaki Taşınmazları İçin Elektrik Tüketim Vergisi Ödenmesi

7. Abonelikler İçin Alınan Güvence Bedellerinin Güncellenmemesi

8. Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesinde; Sözleşme Konusu Olmaması Gereken Konularda Düzenlemeler Yapılması

9. Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Olmadan Bütçe Ödeneğinin Yüzde On Limitinin Aşılması

10. Yapım İşlerinde Bütün Riskler(All Risk) Sigorta Poliçelerine İlişkin Hatalı Uygulamalar Yapılması

11. Süre Uzatımı Verilen Yapım İşlerinde Revize İş Programı Yapılmayanların Bulunması

12. Belirli Bir Süreyi Gerektiren Doğrudan Temin Alımlarında Sözleşme Düzenlenmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Mahalli İdareler" başlıklı 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

İyidere Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Kanun olup bu Kanun'da İdarenin görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçesi ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. 5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin Görev ve Sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır. 5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde ise belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

İyidere Belediyesinin karar organı olan Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 9 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri müdürlüğü, imar ve şehircilik müdürlüğü, gençlik ve spor işleri müdürlüğü ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre bir belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

İyidere Belediyesinin teşkilat yapısında, tüm birimler doğrudan başkana bağlı bulunmaktadır. Başkana bağlı memurlar arasından başkan yardımcısı atanmamış ve meclis üyeleri arasından görevlendirilen 1 başkan yardımcısı bulunmaktadır. Belediyenin 6 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre başkana bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur ve işçiler çalıştırılmaktadır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	67	13
Sözleşmeli Personel	-	-
Sürekli/Kadrolu İşçi	34	0
Geçici İşçi	-	-
Toplam	**101**	**13**
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	28

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçe Türleri ve Kapsamı" başlıklı 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri, 27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda İyidere Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Belediyenin 2025 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2025 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Bütçe Gider Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Ek Ödenek/Ek Bütçe (TL)	Eklenen/Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
Personel Giderleri	0,00	19.052.000,00	0,00	310.000,00/-160.000,00	19.202.000,00	15.360.525,31	3.841.474,69	0,00
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	1.488.000,00	0,00	0,00/-2000	1.486.000,00	1.156.070,33	329.929,67	0,00
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.850.000,00	64.582.000,00	45.500.000,00	16.082000,00/-7.820.000,00	120.194.000,00	117.344.752,86	1.549.247,14	1.300.000,00
Faiz Gideri	0,00	275.000,00	0,00	0,00/-120.000,00	155.000,00	57.587,25	97.412,75	0,00
Cari Transferler	680.000,00	2.067.000,00	0,00	1.775000,00/-1.325.000,00	3.197.000,00	3.072.267,58	124.732,42	0,00
Sermaye Giderleri	8.470.000,00	12.727.000,00	17.500.000,00	7.325.000,00/-11.500.000,00	34.522.000,00	31.196.589,74	325.410,26	3.000.000,00
Sermaye Transferleri	0,00	100.000,00	0,00	155.000,00/-0,00	255.000,00	254.941,53	58,47	0,00
Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yedek Ödenekler	0,00	5.709.000,00	0,00	0,00/-4.720.000,00	989.000,00	0,00	989.000,00	0,00
Toplam	**11.000.000,00**	**106.000.000,00**	**63.000.000,00**	**0,00**	**180.000.000,00**	**168.442.734,60**	**7.257.265,40**	**4.300.000,00**

İyidere Belediyesinin 2025 mali yılı bütçesinde 106.000.00,00 TL ödenek öngörülmüş olup geçen yıldan devreden 11.000.000,00 TL ve yıl içinde eklenen 63.000.000,00 TL ödenek

ile birlikte 2025 yılı ödenek toplamı 180.000.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 168.442.734,60 TL bütçe gideri yapılmış, 7.257.265,40 TL ödenek iptal edilmiş, ertesi yıla devreden ödenek ise 4.300.000,00 TL'dir.

Tablo 3: 2025 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelir Türü	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	11.748.000,00	8.003.089,53	0,00	8.003.089,53	68,12
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.059.000,00	36.371.465,35	0,00	36.371.465,35	718,95
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	23.492.000,00	36.225.207,00	0,00	36.225.207,00	154,20
05- Diğer Gelirler	62.386.000,00	71.848.867,89	0,00	71.848.867,69	115,17
06- Sermaye Gelirleri	3.310.000,00	1.403.868,22	0,00	1.403.868,22	42,41
08- Alacaklardan Tahsilat	5.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler (-)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	**106.000.000,00**	**153.852.497,99**	**0,00**	**153.852.497,79**	**145,14**

Buna göre; vergi gelirleri (%68,12) beklenenin altında, diğer gelirler (%115,17) beklenene yakın, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%718,95) ile alınan bağış ve yardımlar ise (%154,20) beklenenin üstünde gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2025 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Ek Ödenek/Ek Bütçe (TL)	Ek Bütçe Dahil Bütçe Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	0	19.202.000,00	15.360.525,31	79,99
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0	1.486.000,00	1.156.070,33	77,80
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	45.500.000,00	120.194.000,00	117.344.752,86	97,63
04- Faiz Gideri	0	155.000,00	57.587,25	37,15
05- Cari Transferler	0	3.197.000,00	3.072.267,58	96,10
06- Sermaye Giderleri	17.500.000,00	34.522.000,00	31.196.589,74	90,37
07- Sermaye Transferleri	0	255.000,00	254.941,53	99,98
08- Borç Verme	0	0	0	0,00
09- Yedek Ödenekler	0	989.000,00	0	0,00
Toplam	**63.000.000,00**	**180.000.000,00**	**168.442.734,60**	**93,58**

Buna göre 2025 yılında bütçe giderleri %93,58 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mal ve hizmet alım giderleri (%97,63), sermaye giderleri (%90,37) beklenene yakın gerçekleşirken; personel giderleri (%79,99) ve faiz gideri (%37,15) beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirleri ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2024 yılının 2023 yılına, 2025 yılının 2024 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık Seyri Tablosu

Bütçe Gelir Türü	2023 Yılı (TL) (A)	2024 Yılı (TL) (B)	2025 Yılı (TL) (C)	2024-2023 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2025-2024 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
01- Vergi Gelirleri	4.887.223,53	7.910.439,47	8.003.089,53	61,86	1,17
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.996.689,68	12.662.022,36	36.371.465,35	534,15	187,25
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	8.960.499,00	14.009.000,00	36.225.207,00	56,34	158,59
05- Diğer Gelirler	23.968.935,19	46.448.138,26	71.848.867,89	93,78	54,69
06- Sermaye Gelirleri	4.458.140,00	1.179.720,00	1.403.868,22	-73,54	19,00
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	**44.271.487,40**	**82.209.320,09**	**153.852.497,99**	**85,69**	**87,15**
09- Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Net Toplam	**44.271.487,40**	**82.209.320,09**	**153.852.497,99**	**85,69**	**87,15**

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2025 yılında gelirler bir önceki yıla göre 71.643.177,90 TL'lik (%87,15) artış göstermiştir. Bu çerçevede; teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 23.709.442,99 TL (%187,25), alınan bağış ve yardımlarda 22.216.207,00 TL (%158,59), diğer gelirlerde 25.400.729,63 TL (%54,69) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık Seyri Tablosu

Bütçe Gider Türü	2023 Yılı (TL) (A)	2024 Yılı (TL) (B)	2025 Yılı (TL) (C)	2024-2023 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2025-2024 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
01- Personel Giderleri	7.937.481,89	13.705.169,99	15.360.525,31	72,66	12,08
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	706.091,39	892.457,36	1.156.070,33	26,39	29,54
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	28.266.815,22	49.892.512,04	117.344.752,86	76,51	135,20
04- Faiz Gideri	0,00	0,00	57.587,25	0,00	0,00
05- Cari Transferler	532.922,52	1.869.605,52	3.072.267,58	250,82	64,33
06- Sermaye Giderleri	7.776.267,96	11.382.397,77	31.196.589,74	46,37	174,08
07- Sermaye Transferleri	14.615,75	39.464,09	254.941,53	170,01	546,01
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	**45.234.194,73**	**77.781.606,77**	**168.442.734,60**	**71,95**	**116,56**

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2025 yılında 2024 yılına göre 90.661.127,83 TL (%116,56) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2025 yılında mal ve hizmet alım giderlerinde 67.452.240,82 TL (%135,20), sermaye giderlerinde 19.814.191,97 TL (%174,08) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2025 yılı Faaliyet Gideri 133.451.890,59 TL, Faaliyet Geliri 156.196.504,04 TL'dir. Ayrıca 2025 yılı Enflasyon Düzeltmesi Tutarı 31.258.547,81 TL olup, Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 54.003.161,26 TL olarak gerçekleşmiştir.

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiş olup dolaylı olarak hissedarı olduğu şirket bulunmamaktadır.

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler Tablosu

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	İyidere Belediyesi Personel Limited Şirketi	138.910,02	138.910,02	100,00
2	İyibelsan Sosyal Etkinlikleri Temizlik Hizmetleri San.Ltd.Şti.	37.000,00	37.000,00	100,00

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

İyidere Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan Cetveli

b) Temel Mali Tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer Mali Tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri

- Geçici ve kesin mizan

- Bilanço

- Faaliyet sonuçları tablosu

- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır. Raporda yer alan mali tablolara enflasyon düzeltmesi uygulanmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve

kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanıp 05.03.2025 tarihli ve 32832 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Yönetmeliği ve Kamu Ön Mali Kontrol Yönetmeliği uygulamayı yönlendiren temel mevzuattır. Kamu İç Kontrol Yönetmeliğinin "İç kontrol merkezi uyumlaştırma görevi" başlıklı 8'inci maddesinde iç kontrole ilişkin standart ve yöntemlerin Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirleneceği, geliştirileceği ve uyumlaştırılacağı ifade edilmiştir. Kamu İç Kontrol Yönetmeliğinden önce yürürlükte olan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda da aynı düzenleme yer almaktadır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

2025 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde iç kontrol sisteminin/ön malî kontrol sisteminin ilgili mevzuata uygun olarak kurulup kurulmadığına ilişkin olarak iç kontrol bileşenleri bazında aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler kısmen belirlenmiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Belediye nüfusu 50.000 kişinin altında olduğu için stratejik plan hazırlanmamıştır. Personel yetersizliği nedeniyle İdare performans programı hazırlanmamıştır. İdare tarafından iç kontrol risklerinin tanımlamasıyla ilgili bazı çalışmalar yapılmış olmakla beraber bu çalışmalar yeterli değildir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik (risklerin gerçekleşme ihtimali olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verme) çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, 2025 yılında yürürlüğe giren Kamu Ön Mali Kontrol Yönetmeliği'ne uygun olarak kurulmamıştır. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi de mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi; İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun oluşturulmaması nedeniyle değerlendirilmemektedir. Kamu İdaresinde iç denetçi kadrosu ihdas edilmemiş ve iç denetim birimi kurulmamıştır. Dolayısıyla herhangi bir iç denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İyidere Belediyesinin 2025 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Amortisman Ayırma İşlemlerinin Hatalı Yapılması ve Duran Varlıklar Amortisman Defterinin Tutulmaması

Amortismana tabi bazı maddi duran varlıklar için kayıtlı değerinden daha fazla amortisman ayrıldığı ve duran varlıklar amortisman defterinin tutulmadığı görülmüştür.

A) Maddi Duran Varlıkların Amortisman Ayırma İşlemlerinde Hata Bulunması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi Duran Varlıklar hesap grubu ile ilgili ve "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 187'nci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinde; amortismana tabi varlıkların neler olduğu, bunlara ilişkin uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranlarına ilişkin esas ve usullerin Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirleneceği, ayrılan amortismanların nasıl muhasebeleştirileceği ve varlıkların amortisman hesaplanmasına esas alınacak değerinin nasıl tespit edileceği ile ilgili konular düzenlenmiştir.

Anılan Yönetmelik'in 202 ve 203'üncü maddelerinde, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının niteliği ve işleyişi düzenlenmiş olup maddi duran varlıklar için ayrılan amortisman tutarlarının yıl sonunda bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

"Amortisman ve Tükenme Payları" başlıklı 47 Sıra no.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde ise, kamu idarelerinin duran varlıklarından hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağı, buna ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranları düzenlenmiştir.

Amortisman ayırma işlemleri üzerinde yapılan incelemede, bazı maddi duran varlıklar için kayıtlı değerinden 513.118,30 TL fazla tutarda amortisman ayrıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu edilen hususun gereğinin yerine getirileceği belirtilmiş ancak yapılan muhasebe kayıtlarına ilişkin tarafımıza herhangi bir belge sunulmamıştır.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi sunmasını güvence altına almak amacıyla amortisman ayırma işlemlerinin anılan Yönetmelik ve Genel Tebliğ hükümleri doğrultusunda yapılması gerekmektedir.

B) Duran Varlıklar Amortisman Defterinin Tutulmaması

Kamu İdaresinde ilgili mevzuat hükümlerince tutulması gereken duran varlıklar amortisman defterinin tutulmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde; bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı belirtilmiştir. Yönetmelik'in 491'inci maddesinde ise; idarelerce tutulacak defterler arasında duran varlıklar amortisman defterinin olduğu ve bu deftere nasıl kayıt yapılacağı ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

Bununla beraber 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Amortisman ve Tükenme Paylarını düzenleyen Muhasebat Genel Müdürlüğünün 47 Sıra no.lu Genel Tebliği'nin "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde; amortisman ve tükenme payı süresinin, duran varlıkların aktife girdiği yıldan başlayacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Tebliğ'in 9'uncu maddesinde; amortismana tabi her bir varlığın duran varlıklar amortisman defterine kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Kamu İdaresinin 2025 yılı hesap döneminde duran varlıklar amortisman defterinin bulunmadığı görülmüştür. Bu defterin bulunmaması bu varlıklara ayrılacak amortisman miktarlarının takibinde güçlük yaşatacağı gibi hatalı hesaplamalara da sebebiyet verebilmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu edilen hususun gereğinin yerine getirileceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, sunulan mali tabloların doğruluğu ve güvenilirliği açısından, amortismana tabi duran varlıklar için faydalı ömürleri süresince yıllar itibarıyla düzenli olarak amortisman ayrılması; ilgili varlığın edinim tarihi, amortisman oranı,

birikmiş amortismanı ve net değeri gibi hususların takibi açısından amortismana tabi her bir varlığın Duran Varlıklar Amortisman Defteri'ne girişinin yapılarak takibinin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Kullanılmaması

258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmesi gereken tutarların bu hesapta takip edilmediği, doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının niteliğinin açıklandığı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 204'üncü maddesine göre bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılıncaya kadar izlenmesi için kullanılır.

Aynı Yönetmelik'in 205'inci maddesinde adı geçen hesabın işleyişi açıklanmış ve tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede taş duvar yapımı, eğitim tesisi yapımı gibi yatırım işleri bulunmasına rağmen 258 nolu hesabın hiçbir şekilde kullanılmadığı, 630 Giderler Hesabına kaydedilerek doğrudan giderleştirme işlemi yapıldığı görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, 2026 yılından itibaren gerekli kayıtların yapılmaya başlandığı belirtilmiştir. Ancak bu durum 2025 yılı mali tablolarını etkilememektedir.

Sonuç olarak, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Tahsis Edilen ve Tahsisli Kullanılan Taşınmazların İlgili Varlık Hesaplarında İzlenmemesi

İdarece tahsisli kullanılan taşınmazlara ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubunda "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 187'nci maddesinde; tahsis edilen taşınmazlardan, Hazineye ait olanların milli emlak birimlerince, diğer kamu idarelerine ait olanların ise yetkili birimlerce muhasebe birimlerine bildirilerek gerekli kayıtların yapılacağı; kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazların, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenlerin ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanların yardımcı hesaplar itibarıyla izleneceği; taşınmazların tahsisinin kaldırılmasına karar verilmesi halinde taşınmazı tahsis eden idare ile taşınmazın tahsis edildiği idarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimleri tarafından tahsise ilişkin muhasebe kayıtlarının kapatılacağı ifade edilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in 252 Binalar Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 193'üncü maddesine göre; tahsis alınan binalar tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba borç, 500 Net Değer Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir. Ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı da 500 Net Değer Hesabına borç, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilmek suretiyle muhasebeleştirileceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Yönetmelik'te, 250 Arazi ve Arsalar Hesabı için de benzer düzenlemeler bulunmaktadır. Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında da tahsisli kullanılan taşınmazların muhasebeleştirilmesi amacıyla, 250 Arazi ve Arsalar Hesabı ve 252 Binalar Hesabının yardımcı hesap kodu olarak 03 Tahsisli kullanılan taşınmazlar, 500 Net Değer Hesabının yardımcı hesap kodu olarak 12 Tahsisli kullanılan taşınmazlar alt hesap detayları açılmıştır.

Yapılan incelemede; İdareye tahsis edilen üç adet taşınmaz ile idarenin tahsis ettiği bir adet taşınmaz için yukarıda açıklanan muhasebe kayıtlarının yapılmadığı tahsise konu taşınmazların bilgisinin mali tablolarda yer almadığı görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu edilen hususun gereğinin yerine getirileceği belirtilmiş ancak tarafımıza yapılan işlemleri kanıtlayan herhangi bir belge sunulmamıştır.

Sonuç olarak, Belediyeye tahsis edilen ve Belediyenin tahsis ettiği taşınmazların tahsis işlemlerine ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: İktisadi Faaliyet Konusu Olmayan Harcamalara İlişkin Katma Değer Vergisinin İndirim Konusu Yapılması

Kurumun iktisadi faaliyetleri dışında yürüttüğü hizmetler kapsamında yapmış olduğu bazı giderlere ilişkin katma değer vergisinin indirim konusu yapıldığı, bu nedenle bilançoda 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının gerçek durumu yansıtmadığı görülmüştür.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun (1/3-g) maddesinde, belediyelerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetlerinin katma değer vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nin "Mükellefiyet" başlıklı bölümün verginin konusuna ilişkin "Kamu Kurum ve Kuruluşları, Dernek ve Vakıflar ile Mesleki Kuruluşların Vergilendirilmesi" başlıklı (I/B-2) kısmında ise 3065 sayılı Kanun'un (1/3-g) maddesinde sayılan idarelerin ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyet kapsamına girmeyen, kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetlerinin vergiye tabi olmadığı belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının niteliğini düzenleyen 153'üncü maddesinde; mahalli idareler tarafından bir bedel karşılığı satmak üzere üretilen mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın alınan mal veya hizmete ilişkin olarak ödenmiş olan katma değer vergisinin indirim konusu yapılabileceği; satışa konu olmayan, kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınan mal veya hizmet için ödenen katma değer vergisinin ise indirim konusu yapılamayacağı, bu tutarların ilgili gider veya varlık hesabının maliyet bedeline ilave edileceği hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelik'in 151'inci maddesinde; bir dönemde indirilemeyen ve izleyen döneme devreden katma değer vergisinin 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabında izleneceği ve katma değer vergisinin indirilinceye kadar bu hesapta bekletileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereğince; belediyelerin kuruluş amaçlarına uygun faaliyetlerinin verginin konusuna dâhil edilmemesi, ancak ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyet niteliğindeki iş ve işlemlerinin verginin konusuna dâhil edilmesi gerekmektedir.

Dolayısıyla Kurumun satışa konu olmayan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için ödediği katma değer vergisinin indirim konusu yapılmaması, indirim konusu yapılmayacak bu

tutarların 630 Giderler Hesabına ya da ilgili varlık veya stoklar hesabının maliyetine eklenerek kayıt altına alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemeler neticesinde; Kurum tarafından gerçekleştirilen ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyet niteliğinde olmayan bazı alımlara ilişkin katma değer vergisinin indirim konusu yapılarak 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabında muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Söz konusu durum, faaliyet sonuçları tablosunda 630 Giderler Hesabının olması gerekenden daha düşük görünmesine veya söz konusu katma değer vergisi aktifleştirilecek bir unsura ilişkin ise ilgili hesabın bilançoda eksik görünmesine sebebiyet vermektedir. Önceki yıllardan süregelen bu hatalı uygulama sonucunda 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının borç bakiyesi dönem sonu itibarıyla 33.125.506,33 TL tutara ulaşmıştır.

Kamu İdaresi cevabında, 2026 yılı itibarıyla iktisadi faaliyet konusu olmayan harcamalara ilişkin katma değer vergisinin ilgili gider/varlık hesaplarında izlenmeye başlandığı belirtilmiştir. Ancak bu durum 2025 yılı mali tablolarını etkilememektedir.

Sonuç olarak, söz konusu hatalı uygulamaya son verilmeli, Kurumun iktisadi faaliyetleri dışında yürüttüğü hizmetler kapsamında yapmış olduğu giderlere ilişkin katma değer vergisi indirim konusu yapılmamalıdır.

BULGU 5: Yapılandırılmış Borçların İlgili Hesaplarda İzlenmemesi

Belediyenin yapılandırılan sosyal güvenlik ile vergi borçlarının ilgili hesaplarda izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 368 Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 278'inci maddesinde; "*Bu hesap, kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve diğer yükümlülükler ile ertelenen veya taksitlendirilen vergi ve diğer yükümlülüklerin erteleme veya taksitlendirme vadesinin bir yılı aşmayan kısımlarının izlenmesi için kullanılır. Uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabında kayıtlı vergi ve diğer yükümlülüklerden dönem sonunda erteleme veya taksitlendirme süresi bir yılın altına inenler bu hesaba kaydedilir.*" denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 322'nci maddesinde; "*Bu hesap, kamuya olan vergi*

ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya takside bağlanmış olup bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısmının izlenmesi için kullanılır." "Hesabın işleyişi" başlıklı 323'üncü maddesinde; *"(1) Kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabının alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.*

a) Alacak

1) Kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya takside bağlanmış olup bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısmı bu hesaba alacak, 36-Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler hesap grubunda yer alan ilgili hesaplara borç kaydedilir.

b) Borç

1) Bu hesapta kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba borç, 368Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına alacak kaydedilir." hükümleri yer almaktadır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirtilen ve muhasebe sistematiğinin temel kavramlarından biri olan "Dönemsellik" ilkesi gereği, kamu idarelerinin faaliyetlerini belirli dönemler itibarıyla raporlamaları ve diğer dönemlerden bağımsız olarak saptamaları esastır.

Yapılan incelemede, Belediyenin yapılandırılarak taksitlendirilmiş vergi ve sosyal güvenlik borçlarının bulunduğu ancak bu borçların ilgili hesaplarda izlenmediği ve mali tablolarda yer almadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu edilen hususun gereğinin yerine getirileceği belirtilmiş ancak tarafımıza herhangi bir kanıtlayıcı belge sunulmamıştır.

Sonuç olarak, mezkûr mevzuat hükümleri ve "Dönemsellik" ilkesi uyarınca, idarelerce vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve benzeri nitelikteki ödemelerden; 1 yıldan daha uzun sürede ödenecek olanların 438 Kamuya olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar hesabında, mali yıl içinde ödenecek olanların ise 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Kalkınma Ajansı İçin Ayrılan Payın Yanlış Hesapta İzlenmesi

Kamu İdaresi tarafından kalkınma ajansına aktarılması gereken payın 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmediği ve söz konusu ödemenin direkt olarak giderleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 276'ncı maddesinde; 363 Kamu İdareleri Payları Hesabının, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılacağı, hesabın işleyişini düzenleyen 277'nci maddesinde ise bütçe geliri olarak tahsil edilip özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların bir taraftan bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Ancak Belediye'nin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde 2025 yılında ilgili kalkınma ajansına, Belediye'nin bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden hesaplanarak aktarılan toplam 180.153,76 TL payın 363 Kamu İdareleri Payları Hesabına kaydedilmeden doğrudan 630 Giderler Hesabına kaydedilerek giderleştirildiği görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu edilen hususun gereğinin yerine getirileceği belirtilmiş ancak yapılan işlemleri kanıtlayan herhangi bir belge tarafımıza sunulmamıştır.

Sonuç olarak, Belediye tarafından kalkınma ajansına aktarılması amacıyla hesaplanan payın, ilgili düzenlemeler çerçevesinde 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmesi ve ilgili ekonomik kod altında takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutarlar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Vadeli mevduat hesaplarından elde edilen faiz gelirlerinin brüt tutar üzerinden 600 Gelirler Hesabına kaydedilmesi gerekirken net tutar üzerinden kaydedildiği ve faiz gelirlerinden yapılan tevkifatın 630 Giderler Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Gayrisafilik ilkesi" başlıklı 39'uncu maddesinde, gelir ve giderlerin, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedileceği hükmü yer almaktadır.

Aynı Yönetmelik'in "Faaliyet sonuçları tablosu ilkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemlerinin, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izleneceği; gelir ve gider hesaplarının, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsus olduğu belirtilmektedir.

Ayrıca Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 57'nci maddesinin altıncı fıkrasında ise faiz gelirine ilişkin yapılması gereken muhasebe kaydı düzenlenmiştir. Anılan hüküm uyarınca, muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarlarının 102 Bankalar Hesabına, tevkifat tutarlarının 630 Giderler Hesabına borç; faiz tutarının içinde bulunulan aya ait kısmının 600 Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmının ise 181 Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir. Ayrıca aynı fıkrada, Banka Hesabına aktarılan tutarın tamamının aynı zamanda 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre, vadeli mevduat hesabına tahakkuk eden faiz gelirlerinin stopaj kesintisi yapılmadan önceki brüt tutarının 600 Gelirler Hesabında, brüt tutar üzerinden yapılan gelir vergisi tevkifatının ise 630 Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Belediyenin vadeli banka hesaplarına tahakkuk eden faiz gelirlerinin net tutarlar üzerinden 600 Gelirler Hesabına kaydedildiği, buna ilişkin gelir vergisi tevkifatının ise muhasebe kayıtlarında hiç gösterilmediği tespit edilmiştir. Bu durumun temel muhasebe ilkelerine aykırılık teşkil ettiği değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, 2026 yılından itibaren gerekli kayıtların yapılmaya başlandığı belirtilmiştir. Ancak bu durum 2025 yılı mali tablolarını etkilememektedir.

Mevduat faiz gelirlerinin net tutarlar üzerinden muhasebeleştirilmesi, mali tablolarda 600 Gelirler Hesabı ve 630 Giderler Hesabının, kesilen gelir vergisi stopajı kadar eksik görünmesine yol açmaktadır. Bu bakımdan, mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerebilmesini teminen mevduat faiz gelirlerinin yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümleri uyarınca brüt tutarlar üzerinden Gelirler Hesabına kaydedilmesi, aynı zamanda tevkifat tutarlarının ise Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Belediye Meclisince Asansör Periyodik Kontrol Ücretinin Hesaplanmasına Esas Alınacak Fiyatın Belirlenmemesi

Periyodik kontrol ücretinin hesaplanmasına esas alınacak olan fiyatın İdarenin karar organı tarafından belirlenmediği ve doğrudan Belediye Başkanı ile yetkili asansör kuruluşu arasında protokol yapıldığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (s) bendinde; belediye sınırları içerisinde, yapı ruhsatı veya yapı kullanma izni hangi idare tarafından verilmiş olursa olsun, hizmete sunulacak olan asansörlerin tescilini yapmak, ilgili teknik mevzuat çerçevesinde yıllık periyodik kontrollerini yapmak ya da yetkilendirilmiş muayene kuruluşları aracılığıyla yaptırmak, gerekli hâllerde asansörleri hizmet dışı bırakmak belediyenin yetki ve imtiyazları arasında sayılmıştır.

Diğer taraftan Asansör Periyodik Kontrol Yönetmeliği'nin;

"Periyodik kontrol ücreti" başlıklı 10'uncu maddesinde; periyodik kontrol ücretinin hesaplanmasında esas alınacak olan fiyatın EK-1'de belirtilen taban ve tavan fiyat aralığına göre ilgili idarenin karar organı tarafından belirleneceği,

"Periyodik kontrol ücretinin tahsili" başlıklı 23'üncü maddesinde; ilgili idare tarafından talep edilmesi ve protokolde belirtilmesi durumunda EK-1'de yer alan taban ve tavan fiyat aralığında ilgili idarece belirlenen fiyatın azami %10'unun protokol yapılan idareye A tipi muayene kuruluşunca aktarılacağı, ilgili idare payının alınıp alınmayacağının ve ilgili idare payı alınacaksa miktarının protokolde açıkça yer alacağı belirtilmiştir.

Yukarıda açıklandığı üzere periyodik kontrol ücretinin hesaplanmasına esas alınacak olan fiyatın Belediye Meclisi kararı ile belirlenmesi ve periyodik kontrol ücreti ile eğer alınacaksa ilgili idare payının A tipi muayene kuruluşu ile yapılacak olan protokolde yer alması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, periyodik kontrol ücretinin hesaplanmasına esas alınacak olan fiyatın Yönetmelik ekinde yer alan taban ve tavan fiyatlar arasında belirlenmesi için Belediye

Meclisi kararı alınmadığı, fiyat ile ilgili meclis kararı olmadığı halde İdare ile A tipi muayene kuruluşu arasında protokol yapıldığı görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu edilen hususun gereğinin yerine getirileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, Belediye Meclisi tarafından periyodik kontrol ücretinin hesaplanmasına esas alınacak fiyatın belirlenmesine yönelik karar alınması ve belirlenen fiyat baz alınarak A tipi muayene kuruluşu ile protokol yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Su Tesisleri Harcamalarına ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılım Paylarının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Kamu İdaresi tarafından su tesisleri harcamalarına ve kanalizasyon harcamalarına katılım payının tahakkuk ve tahsilinin yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Kanalizasyon harcamalarına katılma payı" başlıklı 87'nci maddesinde;

"Belediyelerce ve belediyelere bağlı müesseselerce, aşağıdaki şekilde kanalizasyon tesisi yapılması halinde, bunlardan faydalanan gayrimenkullerin sahiplerinden, Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı alınır:

a) Yeni kanalizasyon tesisi yapılması,

b) Mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre ıslah edilmesi.

İki ve daha fazla yol kenarında bulunan gayrimenkuller, hangi yoldaki kanalizasyona bağlanmış ise, payın hesabında o yola ait kanalizasyon giderleri nazara alınır.",

"Su tesisleri harcamalarına katılma payı" başlıklı 88'inci maddesinde;

"Belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce beldede aşağıdaki şekillerde su tesisleri yapılması halinde, dağıtımın yapıldığı saha dahilindeki gayrimenkullerin sahiplerinden, Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı alınır:

a) Yeni içmesuyu şebeke tesisleri yapılması,

b) Mevcut şebeke tesislerinin tevsii ve ıslahı. Birden fazla yol kenarında bulunan gayrimenkullere ait payın hesabında, bunların yalnız suya bağlandıkları yol üzerindeki uzunlukları esas alınır.” denilmektedir.

Aynı Kanun’un 89, 90, 91, 92, 93, 94’üncü maddelerinde katılma paylarının tahakkuku ve tahsiline ilişkin usuller belirlenmiştir.

Bu hükümlere göre; yeni kanalizasyon tesisi ve yeni içme suyu şebekesi yapılması, mevcut olanın ıslah edilmesi veya genişletilmesi durumunda kanalizasyon harcamalarına ve su tesisleri harcamalarına katılma payının tahakkuk ve tahsilinin yapılması gerekmektedir.

Belediye tarafından su tesisi ve kanalizasyon tesisi için harcamalarda bulunulmasına rağmen bu harcamalara ilişkin katılma payları hususunda herhangi bir tahakkuk ve takip işlemi yapılmadığı görülmüştür. Bu da Belediye’nin önemli bir gelir kaleminden mahrum kalmasına yol açmaktadır.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu edilen hususun gereğinin yerine getirileceği belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38’inci maddesi ile Belediye Başkanı’na belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek; 60’ıncı maddesi ile de mali hizmetler birimine ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek görevi verilmiştir.

Sonuç olarak, yeni bir hat yapılması veya mevcut hattın yenilenmesi gibi iki durumda da harcamalara katılma paylarının Kamu İdaresince ilgili mevzuat hükümleri ve hizmetten faydalanma esası çerçevesinde, ilgililerinden tahsil edilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Vadesi Geçmiş Vergi Borcu Durumunu Gösterir Belge Aranılmadan Ödeme Yapılması

Kurum tarafından yapılan bazı ödemelerde hak sahibinin vadesi geçmiş vergi borcu durumunu gösteren belge aranmadan ödeme yapıldığı görülmüştür.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un “Amme alacağı ödenmeden yapılmayacak işlemler ile işlem yapanların sorumlulukları” başlıklı 22/A maddesine göre, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa tabi kamu idarelerinin hak sahiplerine yapacakları her türlü ödemelerde Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil

dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması zorunluluğu getirmeye ve yapılacak ödemelerden istihkak sahiplerinin amme borçlarının kesilerek ilgili tahsil dairesine aktarılması zorunluluğu ile kesintilere asgari tutar ve oran getirmeye, kapsama girecek amme alacaklarını tür, tutar, ödeme ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen ödeme ve işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanı'nın yetkili olacağı belirtilmiştir.

Aynı maddenin devamında takibata salahiyetli tahsil dairesince, bu madde kapsamında getirilen zorunluluğa rağmen borcun olmadığına dair belgeyi aramaksızın ödeme yapanlara ve işlem tesis eden kurum ve kuruluşlara dört bin Türk lirası idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

28/7/2024 tarihli ve 7524 sayılı Kanunun 1'inci maddesi ile yukarıda belirtilen 6183 sayılı Kanun'un 22/A maddesindeki; "her türlü ödemelerde," ibaresi "her türlü ödemelerde (mahkeme kararları ve icra dairelerinin ödeme veya icra emirleri üzerine yapılacak ödemeler dâhil)," şeklinde değiştirilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan Seri: A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliği'nin "Amme Alacaklarının Korunması" başlıklı İkinci Bölümü'nün "V. Amme Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İşlemler ile İşlem Yapanların Sorumlulukları" başlıklı kısmında; "*1/10/2024 tarihinden itibaren uygulanmak üzere;*

5018 sayılı Kanuna tabi kamu idareleri ile bu idarelere bağlı döner sermaye işletmelerinin, mahkeme kararları ve icra dairelerinin ödeme veya icra emirleri kapsamında 5.000 liranın üzerinde yapacakları ödemeler sırasında hak sahiplerinin, Bakanlığımıza bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borçlarının bulunmadığına ilişkin vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge aranılması zorunluluğu getirilmiştir." denilmiştir.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalarda belirtildiği üzere, belediyelerin mal ve hizmet alımı ile yapım işleri nedeniyle hak sahiplerine yapacakları ödemelerde ve mahkeme kararları veya icra dairelerinin ödeme veya icra emirleri üzerine yapacakları ödemelerde, ödenecek tutar 5.000 TL'yi aşıyorsa hak sahiplerinin vadesi geçmiş vergi borcu bulunmadığını gösterir belge araması mecburidir. Bu belgenin aranmaması durumunda, belgeyi aramadan ödeme yapan kurum ve kuruluşlara her bir ödeme için ayrı ayrı olmak üzere idari para cezası uygulanacaktır.

Yapılan incelemede, 2025 yılı içerisinde bazı mahkeme kararları nedeniyle yapılan avukatlık vekalet ücreti ödemelerinde, hak sahibinin, Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcunun bulunmadığına ilişkin vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge aranmadan ödeme yapıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, avukatlık vekalet ücreti ödemelerinde vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgenin sehven aranmadığı, bundan sonra yapılacak ödemelerde ilgili belgenin aranılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, 6183 sayılı Kanun'da yapılan değişiklik sonrası belediyelerin, mahkeme kararları veya icra emirleri üzerine hak sahiplerine yapacakları ödemelerde, hak sahiplerinin vadesi geçmiş vergi borcu bulunmadığına dair belgeyi araması gerekmektedir. İlgili belgenin aranılmaması durumunda her bir ödeme için idari para cezası uygulanacağı tabidir.

BULGU 4: Belediye Veznelerinden Yapılan Nakit Tahsilatlarda Kasa Hesabı ve Hazır Değerler Hesabının Kullanılmaması

Belediye veznelerinden yapılan nakit tahsilatlarda 100 Kasa Hesabı ile 108 Diğer Hazır Değerler Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 100 Kasa hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 49'uncu maddesinde; "*Bu hesap, muhasebe birimleri veznelerince kanuni dolaşım niteliğine sahip ulusal paraların alınması, verilmesi ve saklanmasına ilişkin işlemlerin izlenmesi için kullanılır.*" hükmü yer almaktadır. "Hesabın işleyişi" başlıklı 51'inci maddesinde; "*Kasaya yatırılan tutarlar bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.*" ifadesi ile "*Kasa varlığından bankaya yatırılmak üzere gönderilen tutarlar bu hesaba alacak, 108-Diğer Hazır Değerler Hesabına borç kaydedilir.*" ifadesi yer almaktadır.

Aynı Yönetmelik'in 108 Diğer Hazır Değerler Hesabına ilişkin "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 71'inci maddesinde; "*Kasa fazlası paraların veznedarla bankaya gönderilmesi ve bu tutarların bankaca tahsil edildiğini gösteren banka hesap özet cetvelinin alınması üzerine bu hesap kullanılır.*" denilmektedir. "Hesabın işleyişi" başlıklı 72'nci maddesinde de; "*Kasa varlığından bankaya yatırılmak üzere gönderilen tutarlar bu hesaba borç, 100-Kasa Hesabına alacak kaydedilir*." ile "*Kasa varlığından bankaya yatırılmak üzere gönderilen tutarlardan, bankaya yatırıldığı anlaşılanlar bu hesaba alacak, 102-Banka Hesabına borç kaydedilir.*" düzenlemeleri yer almaktadır.

Aynı Yönetmelik'in 102 Banka Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 57'nci maddesinde; "*Banka hesap özet cetvelinden kasa mevcudundan bankaya yatırıldığı görülen paralar bu hesaba borç, 108-Diğer Hazır Değerler Hesabına alacak kaydedilir.*" hükmü yer almaktadır.

Yukarıda anılan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; vezneden yapılan nakit tahsilatlarda ilk kaydın 100 Kasa Hesabına yapılması, akabinde kasa varlığından bankaya yatırılmak üzere gönderilen tutarların yola çıktığında 100 Kasa Hesabının alacaklandırılarak, 108 Diğer Hazır Değerler hesabının borçlandırılarak muhasebeleştirilmesi, alınan banka hesap özet cetvelleri sonrası paranın banka hesaplarına geçtiğinin teyidi ile de 108 Diğer Hazır Değerler Hesabının alacak ve 102 Bankalar Hesabının borç çalıştırılarak muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 2025 yılı içerisinde vezneden yapılan nakit tahsilat tutarlarının yukarıda belirtilen süreçleri işletmeksizin doğrudan 102 Bankalar Hesabı borç çalıştırılarak kayıt altına alındığı, 100 Kasa Hesabının ve 108 Diğer Hazır Değerler Hesabının çalıştırılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, 2026 yılından itibaren bulgu doğrultusunda işlem yapılmaya başlandığı belirtilmiştir. Ancak bu durum 2025 yılı mali tablolarını etkilememektedir.

Sonuç olarak, belediye veznelerinden yapılan nakit tahsilatlarda ve bu paraların bankaya yatırılması sürecinde 100 Kasa Hesabının ve 108 Diğer Hazır Değerler Hesabının kullanılması gerekmektedir.

BULGU 5: Belediyenin Haczedilemeyen Gelirlerinin Ayrı Hesaplarda İzlenmemesi

Belediyenin haczedilebilir gelirleri ile haczedilemeyen gelirlerini ortak bir hesapta birleştirdiği görülmüştür.

2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nun "Haczi Caiz Olmayan Mallar ve Haklar" başlıklı 82'nci maddesinde hacze konu olabilecek mallar ve haklara yönelik sınırlama getirilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları başlıklı 15'inci maddesinde *"Belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları ile belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri haczedilemez."* demek suretiyle belediyenin haczi mümkün olmayan gelirleri

sayılmıştır.

Yine aynı maddenin devamında *"İcra dairesince haciz kararı alınmadan önce belediyeden borca yeter miktarda haczedilebilecek mal gösterilmesi istenir. On gün içinde yeterli mal beyan edilmemesi durumunda yapılacak haciz işlemi, alacak miktarını aşacak şekilde yapılamaz."* denilmektedir. Belediyenin haczedilemeyen gelirlerini ayrı hesap veya hesaplarda tutmayarak haczedilebilir gelirlerle ortak havuz hesaplarında birleştirmesi, bu hesaplarda bulunan paraların haczedilemeyen vergi, resim ve harç gelirlerinden mi yoksa haczedilebilir gelirlerden mi oluştuğunun belirlenmesini imkansız hale getirmektedir.

Yargıtay 12. Hukuk Dairesi 20.3.2012 tarih ve E.2011/22082 K.2012/8629 sayılı Kararında da *"...borçlu belediyece haczi kabil olmayan paralar ile haczi mümkün olan paraların aynı hesapta toplanması ve birbirine karıştırılması, haczedilmezlik hakkından feragat olarak kabul edilmelidir."* denilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu edilen hususun gereğinin yerine getirileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, mezkur mevzuat hükümleri dikkate alınarak Belediyenin herhangi bir icra işlemine karşı yetki ve sorumluluklarını yerine getirebilmesi amacıyla haczedilebilir gelirler ile haczedilemeyen gelirlerin ayrı hesaplarda tutulması gerekmektedir.

BULGU 6: Belediyenin Muafiyet Kapsamındaki Taşınmazları İçin Elektrik Tüketim Vergisi Ödenmesi

Belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık alanlara ait elektrik faturaları incelendiğinde muaf olunmasına karşın elektrik tüketim vergisi ödendiği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Çeşitli Vergiler" başlıklı beşinci bölümünde elektrik tüketim vergisi Belediye gelirleri arasında sayılmıştır. Bu verginin mükellefinin elektriği tüketenler olduğu, bu vergiden istisna edilen tüketimlerin neler olduğu, elektrik enerjisini tedarik eden kuruluşların bu vergiyi elektrik enerjisi satış bedeli üzerinden elektriğin kullanıldığı işlerin konusuna göre %1 ve %5'lik oranlar üzerinden hesaplayıp tahsilini yaparak tahsil tarihini takip eden ayın 20. günü akşamına kadar belediyeye bir beyanname ile bildirmeye ve vergiyi aynı sürede ödemeye mecbur oldukları ifade edilmiştir.

Diğer yandan, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyeye tanınan muafiyet" başlıklı 16'ncı maddesinde belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşa ve kullanımlarının katma değer vergisi ile özel tüketim vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, katılma ve katkı paylarından muaf olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazlara ait faturalara elektrik tüketim vergisinden muaf olunduğu halde bu verginin dâhil edildiği tespit edilmiştir.

Muaf olunduğu halde ödenen elektrik tüketim vergisi elektrik enerjisini tedarik eden kuruluşlar tarafından tekrar belediyeye beyan edilip ödense de yukarıda belirtilen muafiyet hükmü gereği söz konusu taşınmazlara ait elektrik faturalarında elektrik tüketim vergisi yer almamalıdır.

Kamu İdaresi cevabında, elektrik tüketim vergisi ödenmemesi için ilgili elektrik dağıtım şirketine konuyla ilgili yazı yazıldığı belirtilmiştir.

Bu itibarla, yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereği belediyenin söz konusu taşınmazlarında kullandığı elektrik sebebiyle muaf olduğu elektrik tüketim vergisini ödememesi için elektrik dağıtım şirketine gerekli başvuruların yapılması suretiyle konunun çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

BULGU 7: Abonelikler İçin Alınan Güvence Bedellerinin Güncellenmemesi

Su abonelikleri için alınan güvence bedelleri iade edilirken herhangi bir güncelleme işlemi yapılmadan tahsil edilen güvence bedeli kadar iade edildiği görülmüştür.

Belediye Su ve Kanalizasyon Hizmetlerinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'in "Başvuru sahibinden bilgi ve belge istenmesine ilişkin hususlar" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde; belediyelerin, başvuru sahiplerinin su ve atıksu hizmetlerine ilişkin ödeme yükümlülüğünü yerine getirmeme riskine karşılık sözleşme yaparken nakit ya da banka kesin teminat mektubu olarak güvence bedeli talep edebileceği; güvence bedelinin, başvuranın mensubu olacağı abone grubunda üç tahakkuk döneminde tüketilen ve/veya deşarj edilen ortalama su miktarı ile su birim m^3 fiyatının çarpılması suretiyle elde edilen toplam bedeli aşmayacak şekilde belirleneceği; kademeli tarife uygulanan başvuran için tarifesindeki en alt kademenin esas alınacağı; abonelik sözleşmesi sona eren abonenin

güvence bedelinin iadesinde, su ve atıksu hizmetlerinin verildiği yerdeki son endeks okuma bilgileri aboneye bildirildikten sonra, nakit tahsil edilen güvence bedelinin Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) tablosundaki aylık değişim oranları esas alınmak suretiyle iadenin yapılacağı ay itibarıyla güncelleneceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, su depozitoları iade edildiğinde güncelleme yapılmadan, tahsil tarihinde alınan depozito tutarı kadar iade ödemesinin yapıldığı görülmüş olup bu durumda Belediye depozito iade yükümlülüğünün tamamını yerine getirmemiş olmaktadır. Bu itibarla, Belediyenin kalan iade yükümlülüğü nedeniyle ek mali külfete katlanması söz konusu olabilecektir.

Kamu İdaresi cevabında, su abonelerinden alınan depozitoların TÜFE değişim oranları esas alınarak iadenin yapılacağı ay itibarıyla güncellenmesinin sağlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, Belediyenin ek mali külfete katlanmaması için su abonelik sözleşmesi sona eren abonelerin güvence bedeli iade edilirken nakit tahsil edilen güvence bedelinin aylık TÜFE değişim oranları esas alınmak suretiyle iadenin yapılacağı ay itibarıyla güncellenmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesinde; Sözleşme Konusu Olmaması Gereken Konularda Düzenlemeler Yapılması

Belediye ile yetkili sendika arasında imzalanmış olan Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine konusu dışında hükümler konulduğu görülmüştür.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 15'inci maddesinde belediyelerin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebileceği; ödenebilecek aylık tutarın 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'na göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutarı geçemeyeceği ve anılan Kanun'da öngörülen hükümler çerçevesinde yapılabilecek sözleşmeyle tayin edilebileceği hüküm altına alınmıştır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun "Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması" başlıklı 32'nci maddesinde "*27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince,*

il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir. Bu sözleşme bu Kanunun uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmaz ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz" hükmüne yer verilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümlerine göre, belediye başkanı ile sendika temsilcisi, sadece ödenecek olan sosyal denge tazminat tutarını kanuni sınırlarda tespit etmek üzere yetkilendirilmiş olduğundan Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmayan sosyal denge tazminatı sözleşmesinin, toplu sözleşme gibi değerlendirilmesi ve sözleşme metnine yetkilendirilen husus dışında hükümler konulması mümkün değildir.

İyidere Belediye Başkanlığı ile yetkili sendika arasında 19.04.2024 tarihinde imzalanan sosyal denge tazminatı sözleşmesi incelendiğinde;

-Çalışanların işyerine geliş gidişleri için emsal kurumlardaki örnekler de dikkate alınarak şehir içi toplu taşımadan sorumlu belediyenin toplu taşıma araçlarından/sisteminden ücretsiz olarak yararlanmasının sağlanması, bunun olmaması durumunda belediyenin kendi çalışanlarının ulaşımını sağlamak amacıyla servis aracı hizmete koyması, tüm çalışanların bu hizmetten ücretsiz faydalanması,

-Belediyenin kendi mülkiyeti ve kendi varlıkları üzerinde kurulu olup belediye ya da özel kurumlarca işletilen lojman, kamp, kreş, etüt, spor, kültür ve benzeri tesislerden çalışanların eş ve çocuklarının ücretsiz yararlanması,

-Kendisine ve eşine ait konutu bulunmayan çalışanların talebi halinde, sendika üyelerinin kurmuş veya kuracak olduğu kooperatife imkanları nispetinde rayiç bedeli üzerinde 10 yıl süreli arsa temin edilmesi,

-Çalışanların talebi halinde hastalanma, cenaze, düğün, taşınma gibi ihtiyaçların kurum araçlarınca ücretsiz karşılanması,

-En az 50 çalışanın olduğu hizmet birimlerinde kreş veya anaokulu açılması, mevcut veya açılacak kreş veya anaokullarından çalışanların çocuklarının ücretsiz yararlanması,

-Çocuk bakımevlerinin her türlü ihtiyacının kurum tarafından karşılanması

gibi mevzuatında sosyal denge sözleşmeleri için öngörülmemiş hususların mezkur sözleşmede yer aldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu edilen hususun gereğinin yerine getirileceği belirtilmiştir.

Bu itibarla, sosyal denge tazminatı sözleşmesine 4688 sayılı Kanun hükümlerine aykırı olarak sözleşmenin konusu olmayan hükümlerin konulması uygulamasına son verilmesi gerekmektedir.

BULGU 9: Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Olmadan Bütçe Ödeneğinin Yüzde On Limitinin Aşılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ve 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limitler dahilinde yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin harcamaların yıllık toplamının, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan, 2025 yılı bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde bu Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı ifade edilmiştir.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 62'nci Maddesinin (ı) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ'de açık ihale ve belli istekliler arasında ihale usullerinin temel ihale usulü olduğu ve bu temel usullerden biriyle alım yapılamadığı durumlarda diğer usul ve yöntemlerin kullanılabileceği belirtilerek Kanun'un 21/f ve 22/d maddelerine göre yapılacak alımlarda %10'luk sınırın aşılmasına yönelik olarak Kamu İhale Kurulu uygun görüşünün alınması için İdarelerce yapılacak başvuruların şartları ve değerlendirme kriterleri hakkında düzenlemelere yer verilmiştir.

4734 sayılı Kanun'un 62'nci maddesi birinci fıkrasının (ı) bendi hükmü dikkate alındığında, idarelerin aynı Kanun'un 21'inci maddesi birinci fıkrasının (f) bendi ile 22'nci

maddesi birinci fıkrasının (d) bendine göre yapacakları alımlara ilişkin bir sınır bulunmakta olup bu sınır da, yapılacak mal veya hizmet alımı ile yapım işi için ayrı ayrı olmak üzere, bu işler için bütçelerine konulmuş ödeneklerin %10'udur. Anılan bent hükümleri uyarınca %10 sınırının idarece takip edilmesi ve bu sınırın aşılacağının öngörülmesi halinde yukarıda belirtilen Tebliğ'de yapılan açıklamalara uygun olarak Kamu İhale Kuruluna başvurulması ve Kurulun uygun görüşünün alınması gerekmektedir.

İdarenin mal ve hizmet alımları ve yapım işlerine ilişkin bütçesine konulan toplam ödenek tutarı sırasıyla 55.202.000,00 TL, 26.585.000,00 TL ve 79.708.000,00 TL olup bu ödenek tutarlarının %10'u sırasıyla 5.520.200,00 TL, 2.658.500,00 TL ve 7.970.800,00 TL'dir.

Yapılan incelemede yıl içinde 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ve 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca yapılan mal alımlarına ilişkin harcama toplamının 7.677.446,98 TL olduğu; haliyle %10'luk limitin mal alımlarında 2.157.246,98 TL(%39) aşıldığı, hizmet alımlarına ilişkin harcama toplamının 3.838.723,49 TL olduğu; haliyle %10'luk limitin hizmet alımlarında 1.180.233,49 TL(%44) aşıldığı, yapım işlerine ilişkin harcama toplamının 11.064.555,90 TL olduğu; haliyle %10'luk limitin yapım işlerinde 3.093.755,90 TL(%38) aşıldığı ve mevzuat ile belirlenmiş olan %10'luk limitin aşımına neden olan harcamalar için ise Kamu İhale Kurulunun uygun görüşünün alınmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda belirtilen hususlar doğrultusunda limitin aşılmamasına dikkat edileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, Kamu İdaresi tarafından 2025 yılı içerisinde, 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ve 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında gerçekleştirilen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde, bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerin %10'u tutarındaki sınırın, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşılması hususu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve yukarıda belirtilen Tebliğ hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 10: Yapım İşlerinde Bütün Riskler(All Risk) Sigorta Poliçelerine İlişkin Hatalı Uygulamalar Yapılması

İdare tarafından ihale edilen yapım işlerine ait bütün riskler(all risk) sigorta poliçelerine ilişkin bazı işlemlerin Yapım İşleri Genel Şartnamesine uygun olmadığı görülmüştür.

A) Bütün Riskler(All Risk) Sigorta Poliçelerinin İş Artışına/Süre Uzatımına Göre Revize Edilmemesi

Kamu İdaresi tarafından ihale edilen bazı yapım işlerinde bütün riskler (all risk) sigorta poliçelerinin iş artışını/süre uzatımını kapsayacak şekilde revize edilmediği görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 9'uncu maddesinde; yüklenicinin, işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı, geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin ise kapsamı ihale dokümanında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorunda olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 9'uncu maddesinin ikinci fıkrasında; sigortaya esas alınacak bedelin, işin kendisi için sözleşme bedeli, her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ve benzeri için ise piyasa rayiçlerine göre hesaplanan bedeller olduğu, ödenen toplam hakediş tahakkuk tutarının (fiyat farkları dahil) poliçedeki sigorta bedelini aşması ve/veya poliçede öngörülen sigorta bitiş tarihinin süre uzatımı veya cezalı çalışma sebebiyle aşılması hallerinde, zeyilname ile sigorta bedelinin artırılması ve/veya sigorta süresinin uzatılmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; 2025 yılı içerisinde iş artışı/süre uzatımı yapılan yapım işlerinde iş artışı/süre uzatımı yapılmasına rağmen sigorta poliçesinin bedel/süre açısından zeyilname ile yenilenmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu maddesinin gereğinin yerine getirildiği belirtilmiştir. Ancak kanıtlayıcı belge olarak yalnızca bir işe ait all risk sigorta poliçesinin zeyilnamesi tarafımıza sunulmuş olup iş artışı/süre uzatımı yapılan diğer işlere ait zeyilnameler tarafımıza sunulmamıştır.

Sonuç olarak, yapının dış etkenler sebebiyle hasar görmesi halinde oluşacak zararın karşılanması açısından önem arz eden bütün riskler (all risk) sigorta poliçelerinin, mevzuatta belirtilen hallerin ortaya çıkması durumunda teminat tutarı ve süre açısından revize edilmesi gerekmektedir.

B) Bütün Riskler(All Risk) Sigorta Primlerinin Ödendiğine ve Sigorta Poliçesinin Yürürlükte Olduğuna Dair Belge Bulunmadan Hakediş Tahakkuku Yapılması

İdare tarafından ihale edilen bazı yapım işlerine ilişkin hakediş tahakkuku yapılırken sigorta sözleşmesinin devam ettiği ve sigorta primlerinin ödendiğine dair sigortacıdan alınacak belgenin idareye sunulmadığı halde idarece hakediş tahakkuku yapıldığı görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin "İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması" başlıklı 9'uncu maddesinin beşinci fıkrasında; sigorta primlerinin ödendiğine ve sigorta sözleşmesinin yürürlükte olduğuna dair sigortacıdan alınacak bir belgenin her hakedişin tahakkuka bağlanmasından önce idareye sunulmasının zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede; bazı yapım işlerinde hakedişlerin tahakkuka bağlanmasından önce yükleniciler tarafından sigorta sözleşmesinin devam ettiği ve sigorta primlerinin ödendiğine dair sigortacıdan alınacak belgenin idareye sunulmadığı, idarenin de bu belgenin var olup olmadığını kontrol etmeden hakedişleri tahakkuka bağladığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu maddesinin gereğinin yerine getirildiği belirtilmiştir. Ancak kanıtlayıcı belge olarak yalnızca bir işe ait all risk sigorta poliçesinin ödeme belgesi tarafımıza sunulmuş olup diğer işlere ait sigorta primlerinin ödendiğine dair belgeler tarafımıza sunulmamıştır.

Sonuç olarak, poliçe kapsamındaki bir rizikonun gerçekleşmesi halinde yüklenici tarafından sigorta primlerinin ödenmemesi nedeniyle idarenin sigorta şirketinden tazminat alamayarak zarara uğramasına sebebiyet verilebileceği değerlendirilmektedir. Bu nedenle Kamu İdaresince yukarıda belirtilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde işlem yapılması gerekmektedir.

C) Bütün Riskler(All Risk) Sigortasında Bazı Risk Kalemlerinde Muafiyet Oranlarının Yüksek Belirlenmesi

Kamu İdaresi tarafından ihale edilen yapım işlerinde, yükleniciler tarafından yaptırılan inşaat sigorta poliçelerinde yer alan (bütün riskler/all risk) bazı risk kalemlerine %2'den fazla muafiyet uygulandığı görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "İş ve işyerinin sigortalanması" başlıklı 9'uncu maddesine göre; yapım işlerinde yüklenicinin, ihale dokümanında belirtilen süre ve şartlara uygun olarak işyerlerindeki her türlü aracı, malzemeyi, ihzaratı, iş ve hizmet

makinelerini, taşıtları ve tesisleri oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı sigorta yaptırması gerekmektedir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin "İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması" başlıklı 9'uncu maddesine göre; sigorta poliçesinde tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranı azami %2'dir ve muafiyet kısmına isabet eden hasarların karşılanması yüklenicinin sorumluluğundadır. Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; yapım işlerinin inşaat sigortası (bütün riskler/all risk) poliçelerindeki risk unsurlarına azami %2 muafiyet uygulanmalıdır. Sigorta poliçelerindeki muafiyet oranlarının %2'lik orandan fazla olması her ne kadar yüklenicinin İdareye karşı olan nihai sorumluluğunu ortadan kaldırmasa da, riski artırması bakımından önem arz etmektedir. Dolayısıyla Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin ilgili hükmünde belirtildiği üzere tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranı azami %2 olmalıdır.

Tüm bu bilgiler ışığında Kamu İdaresi tarafından ihale edilen ve sözleşmeye bağlanan yapım işlerine ilişkin sigorta poliçelerinin incelenmesi neticesinde; yükleniciler tarafından yaptırılan inşaat sigortası poliçelerinde bazı risk unsurlarına mevzuatta belirtilen %2 sınırından daha fazla muafiyet uygulandığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu maddesinin gereğinin yerine getirildiği belirtilmiştir. Ancak kanıtlayıcı belge olarak tarafımıza sunulan zeyilnamede muafiyet oranlarının güncellendiğine dair herhangi bir hususa yer verilmemiştir.

Sonuç olarak; istenmeyen risk unsurlarının gerçekleşmesi durumunda sigortacı, sigortalı, idare ve üçüncü kişiler arasında oluşabilecek hukuki ihtilafların önüne geçmek adına yapım işlerine ait inşaat sigortalarında %2'den fazla muafiyet uygulanmaması gerekmektedir.

BULGU 11: Süre Uzatımı Verilen Yapım İşlerinde Revize İş Programı Yapılmayanların Bulunması

İdarenin ihale ettiği bazı yapım işlerinde süre uzatımı verilen durumlarda revize iş programı yapılmadığı görülmüştür.

04.03.2009 tarihli ve 27159 sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin eki olan Yapım İşleri Genel Şartnamesi 'nin "İşin Yürütülmesi" başlıklı beşinci bölümünün "İş programı" başlıklı 17'nci maddesinin;

Birinci fıkrasında "*Yüklenici, yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren on beş gün içinde, idarece verilen örneklere, sözleşmedeki ödeme şartlarına ve imalatların niteliği, teknik özelliği ve yapım sürelerine uygun bir iş programını hazırlayarak, onaylanmak üzere idareye teslim edecektir. Süresinde teslim edilen iş programının idarece uygun bulunmaması halinde uygun bulunmama gerekçeleri yükleniciye bildirilerek, bir defaya mahsus olmak üzere ceza uygulamaksızın, beş gün süre verilir. Belirtilen süreler içerisinde iş programının sunulmaması veya teslim edilen iş programının idarece uygun bulunmaması durumunda, gecikilen her gün için, işin süresinde bitirilememesi haline ilişkin olarak sözleşmede öngörülen günlük gecikme cezasının %10'u oranında ceza uygulanır."*,

Yedinci fıkrasında "*İşte idarece onaylanan bir süre uzatımı olması, iş artışı/eksilişi yapılması, ödenek dilim değişikliği yapılması, idarenin izniyle havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı dönemde çalışılması, yeni fiyat tespiti yapılması gibi durumlarda ve idarece gerekli görülmesi kaydıyla yüklenici bu hususun kendisine tebliği tarihinden başlamak üzere yedi gün içinde revize iş programı düzenleyerek idarenin onayına sunmak zorundadır. Revize iş programının süresinde teslim edilmemesi veya sunulan iş programının idarece uygun bulunmaması durumunda birinci fıkradaki hükümler uygulanır.*" denilmektedir.

Yapılan incelemede, iş artışı verilen, ödenek dilimleri değişen işlerde idarenin revize iş programının sunulmasına ilişkin yazılı uyarıda bulunmadığı ve buna bağlı olarak yüklenicinin revize iş programını hazırlayarak idareye sunmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda belirtilen hususlar doğrultusunda işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda yer verilen mevzuat hükmü ve yapılan açıklamaya göre, süre uzatımı verilen hallerde yeni duruma uygun revize iş programının düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 12: Belirli Bir Süreyi Gerektiren Doğrudan Temin Alımlarında Sözleşme Düzenlenmemesi

Kamu İdaresi tarafından doğrudan temin yoluyla yaptırılan bazı hizmet alımlarında ve yapım işlerinde işin gerçekleştirilmesinin belli bir süreye bağlı olduğu hallerde sözleşme yapılması zorunlu olmasına karşın sözleşme düzenlenmediği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesine göre mal alımları ile hizmet ve yapım/onarım işleri ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın piyasa araştırması yapılarak

temin edilmesi mümkündür. Ayrıca şartname hazırlanması ve sözleşme imzalanma zorunluğu da bulunmamaktadır.

İhtiyaçların doğrudan temin yöntemi ile yapılmasında teminat alınması, şartname hazırlanması ve işin sözleşmeye bağlanması idarelerin takdirinde olmakla birlikte, işin niteliği gereği bazı hallerde bu dokümanların hazırlanması zorunlu olabilmektedir.

11 Temmuz 2023 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılacak Alımlara İlişkin Tebliğin 4'üncü maddesinin beşinci fıkrası uyarınca malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin gerçekleşmesi belli bir süreyi gerektirmesi durumunda Kanun'un 22'nci maddesi kapsamındaki alımların bir sözleşmeye bağlanması zorunluluğu bulunmaktadır.

Bu bağlamda, işin gerçekleştirilmesinin belli bir süreye bağlı olduğu mal ve hizmet alımı ile yapım işlerinde mutlaka sözleşme düzenlenmesi zorunludur. Başka bir deyişle, işin gerçekleşme süresinin uzun veya kısa olmasıyla ilgi kurmaksızın belirli bir iş süreci gerektiren hizmet işlerinde yazılı bir sözleşme düzenlenmesi idare lehine olacaktır. İdare ile yüklenici arasındaki işin süresi dahil olmak üzere temel sözleşme kuralların kayıt alına alınması yapılan işlemlerin ispatı açısından önem arz etmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, umumiyetle sözleşmelerin yapıldığı ancak bazı yapım işi ve hizmet alımlarında sehven sözleşme yapılmadığı, bundan sonraki süreçte daha dikkatli olunacağı belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; doğrudan temin yöntemiyle ihtiyaçların karşılanmasında belli bir ifa dönemi gerektiren işlerde işin sözleşmesinin düzenlenmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

https://www.sayistay.gov.tr

KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

BİLANÇO

Kurum Kodu : 53113 **RİZE İYİDERE BELEDİYESİ** **Yıl : 2025**

	AKTİF HESAPLAR	Cari Yıl Tutar (TL)
1	**DÖNEN VARLIKLAR**	**47.790.273,11**
10	**Hazır Değerler**	**8.667.537,54**
102	BANKA HESABI	8.667.537,54
12	**Faaliyet Alacakları**	**5.237.696,00**
120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	2.347.827,42
121	GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	1.692.004,47
122	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	126.504,32
126	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	94.019,79
127	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	977.340,00
15	**Stoklar**	**759.533,24**
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	759.533,24
16	**Ön Ödemeler**	**0,00**
162	BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	0,00
19	**Diğer Dönen Varlıklar**	**33.125.506,33**
190	DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	33.125.506,33
2	**DURAN VARLIKLAR**	**132.316.640,08**
22	**Faaliyet Alacakları**	**964.213,26**
220	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	65.810,24
222	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	898.403,02
24	**Mali Duran Varlıklar**	**175.910,02**

	PASİF HESAPLAR	Cari Yıl Tutar (TL)
3	**KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR**	**13.073.717,74**
30	**Kısa Vadeli İç Mali Borçlar**	**0,00**
300	BANKA KREDİLERİ HESABI	0,00
32	**Faaliyet Borçları**	**9.527.643,84**
320	BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	9.527.643,84
33	**Emanet Yabancı Kaynaklar**	**2.256.569,97**
330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	2.242.523,50
333	EMANETLER HESABI	14.046,47
36	**Ödenecek Diğer Yükümlülükler**	**826.872,15**
360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	546.648,23
361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	34.949,35
362	FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	239.192,19
363	KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI	6.082,38
37	**Borç ve Gider Karşılıkları**	**462.631,78**
372	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	462.631,78
4	**UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR**	**1.488.115,56**
40	**Uzun Vadeli İç Mali Borçlar**	**1.069.288,60**
400	BANKA KREDİLERİ HESABI	1.069.288,60
47	**Borç ve Gider Karşılıkları**	**225.261,54**

	AKTİF HESAPLAR	Cari Yıl Tutar (TL)
241	MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	175.910,02
25	**Maddi Duran Varlıklar**	**131.148.989,02**
250	ARAZİ VE ARSALAR HESABI	20.047.915,14
251	YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	90.844.647,95
252	BİNALAR HESABI	9.796.989,87
253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	25.769.692,55
254	TAŞITLAR HESABI	28.284.631,48
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	10.096.013,77
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-53.690.901,74
26	**Maddi Olmayan Duran Varlıklar**	**0,00**
260	HAKLAR HESABI	15.000,00
268	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-15.000,00
29	**Diğer Duran Varlıklar**	**27.527,78**
294	ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	37.027,78
299	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-9.500,00

AKTİF TOPLAMI **180.106.913,19**

	PASİF HESAPLAR	Cari Yıl Tutar (TL)
472	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	225.261,54
48	**Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları**	**193.565,42**
481	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	193.565,42
5	**ÖZ KAYNAKLAR**	**165.545.079,89**
50	**Net Değer**	**32.637.656,97**
500	NET DEĞER HESABI	32.637.656,97
57	**Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları**	**91.721.286,25**
570	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	91.721.286,25
58	**Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları**	**-12.817.024,59**
580	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-12.817.024,59
59	**Dönem Faaliyet Sonuçları**	**54.003.161,26**
590	DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	54.003.161,26

PASİF TOPLAMI **180.106.913,19**

Bilanço Dipnotları :		Cari Yıl Tutar (TL)
901	BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	180.000.000,00
905	ÖDENEKLİ GİDERLER HESABI HESABI	168.442.734,60

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 53113 **Adı : RİZE İYİDERE BELEDİYESİ** **Yılı : 2025**

Hesap Kodu	Kod 1	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl Tutar (TL)
630		GİDERLER HESABI	133.451.890,59
630	01	Personel Giderleri	15.360.525,31
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.156.070,33
630	03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	98.873.676,62
630	04	Faiz Giderleri	57.587,25
630	05	Cari Transferler	3.072.267,58
630	07	Sermaye Transferleri	254.941,53
630	13	Amortisman Giderleri	11.747.229,45
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	2.929.592,52
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	0,00

GİDERLER TOPLAMI **133.451.890,59**

Hesap Kodu	Kod 1	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl Tutar (TL)
600		GELİRLER HESABI	156.196.504,04
600	01	Vergi Gelirleri	8.746.885,13
600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	36.529.691,87
600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	38.694.615,22
600	05	Diğer Gelirler	72.225.311,82

NET GELİR TOPLAMI **156.196.504,04**

	Cari Yıl Tutar (TL)
ENFLASYON DÜZELTMESİ (E)	31.258.547,81
FAALİYET SONUCU (+/-)	54.003.161,26